

Oponentský posudek doktorské disertační práce RNDr. Klaudie Fekete (roz. Horváth)
Study of advanced high strength magnesium alloys by in situ techniques.

Předložená disertační práce RNDr. Klaudie Fekete je zaměřena na experimentální stanovení aktivních deformačních mechanismů ve vysoce pevných hořčíkových slitinách. Dizertantka k řešení problému využila pokročilé metody in-situ s vysokým rozlišením v čase a prostoru. Vzhledem k současnému zvyšujícímu se podílu materiálů na bázi hořčíku v leteckém a automobilovém průmyslu se jedná o problematiku *vysoce aktuální*.

V úvodní části dizertace jsou shrnuty dosavadní znalosti v oblasti řešené problematiky a jsou dokumentovány 138 prameny světové literatury. Sestavení této části je vskutku instruktivním popisem deformačních mechanismů v hcp kovech a jejich studia in situ metodami. To jednoznačně ukazuje na to, že se dizertantka velice podrobně seznámila s problematikou a dovede se v ní orientovat.

Hlavní stanovený cíl dizertace – popis deformačních mechanismů, probíhajících v moderních slitinách hořčíku s vysokou pevností – je dále specifikován ve třech podúlohách, (i) charakterizaci mikrostruktury výchozích extrudovaných materiálů; a zjištění deformačních mechanismů probíhajících v těchto materiálech (ii) při pokojové teplotě a (iii) při zvýšených teplotách. Jako základní motiv, který určuje chování materiálů, je posuzováno množství tzv. LPSO (long-period stacking ordered) fáze. Uvedený hlavní cíl resp. jednotlivé úlohy, které vedou k jeho řešení, jsou systematicky sledovány v rámci dizertace a byla nalezena odpověď na všechny uvedené problémy. Lze tedy konstatovat, že *disertační práce stanovený cíl jednoznačně splnila*.

Se stanoveným cílem souvisí i volba experimentálních technik a teoretických metodik k řešení problematiky. Pro řešení uvedených úkolů dizertantka využila jak mikroskopické techniky (rastrovací i transmisní elektronová mikroskopie) a deformační testy, tak in-situ metody – difrakci synchrotronového záření a akustickou emisi. Využití těchto metod poskytuje komplementární výsledky, které vedly k vytvoření uceleného obrazu o deformačním chování studovaných materiálů. I zde lze jednoznačně konstatovat, že *volba metodiky byla naprosto adekvátní stanoveným cílům*.

Přehled získaných výsledků a jejich okamžitá diskuse jsou uvedeny ve společné části „Results and Discussion“. V této části dizertantka nejen prezentuje své výsledky, ale dává je do souvislosti s dalšími více než 70 literárními zdroji. Výsledkem pak je ucelený pohled na deformační mechanismy probíhající ve dvou vybraných moderních hořčíkových slitinách při pokojové i zvýšených teplotách a vysvětlení vlivu LPSO na toto chování. Z tohoto pohledu je spojení obou částí dizertace, tedy výsledkové i diskusní části, velice vhodné. Domnívám se, že tyto výsledky jsou nepochybným přínosem jak pro základní poznání, ale mají význam i pro brzkou praktickou aplikaci.

Celkové zhodnocení chování vybraných slitin je pak pro jednotlivé teplotní stavy zcela jasně popsáno v části „Conclusions“.

Lze konstatovat, že dizertantka *jednoznačně prokázala své hluboké teoretické znalosti i svou schopnost vědecky pracovat*.

Disertace je sepsána podrobně, jasně a přehledně v anglickém jazyce, i když si v určitých formulacích nejsem jist jejich správností. Avšak nejsem rodilý mluvčí, nerad bych proto jakkoli polemizoval. Práce je jinak velice dobře a pečlivě sepsána bez formálních/tiskových chyb.

K práci nemám připomínky. K diskusi při obhajobě bych měl následující náměty:

- 1) *V části 4.2.2.2. je zmíněno, že některé závěry, byly učiněny z chování difrakčního píku {10-18}. Podle toho se např. LPSO fáze ve slitině WZ42 chová elasticky do vyšších napětí než Mg matrice. Do jaké míry je toto chování vázáno na tento pík a jak mohou ostatní píky přispívat k celkovému chování?*
- 2) *Na str. 69 je zmíněno, že – na rozdíl od slitiny WZ42 – „...twinning is suppressed in the WZ104 alloy.“ Souvisí tento výsledek přímo s množstvím LPSO fáze resp. se složením slitiny? Pokud ano, který prvek ve slitině má na tento jev rozhodující vliv?*

Závěr:

Prohlašuji, že jsem práci podrobně prostudoval. Konstatuji, že předložená disertace přináší originální výsledky, svým obsahem jednoznačně vyjadřuje vědeckou kvalifikaci dizertantky, její předpoklady k samostatné tvůrčí práci a splňuje všechny podmínky stanovené na doktorskou práci.

Doporučuji proto práci k dalšímu řízení a po úspěšné obhajobě udělit RNDr. Klaudivii Fekete vědeckou hodnost Ph.D.

V Praze dne 7. 8. 2019

Prof. Ing. Pavel Lejček, DrSc.
Fyzikální ústav AV ČR, v. v. i., Praha